

MODERNIZATION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL EDUCATION

Proceedings of the VIII International Scientific and Practical Conference

Amsterdam, Netherlands
October 22 – 25, 2024

UDC 01.1

The 8th International scientific and practical conference “Modernization of innovative development of professional education” (October 22 – 25, 2024) Amsterdam, Netherlands. International Science Group. 2024. 318 p.

ISBN – 979-8-89504-812-2

DOI – 10.46299/ISG.2024.2.8

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of accounting, Audit and Taxation, State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

37.	Сидоренко Н.І., Ліпчевська В.Е. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА РОЗВИТОК ІНТЕРЕСУ ДО ЧИТАННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА	205
38.	Солошенко К.О., Демічева І.О. ДОСЛІДНИЦЬКА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА	208
39.	Холтобіна О.У. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВОЇ ГРИ В УМОВАХ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	212
40.	Хомик Т.В., Вішковська О.Є. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ДИСГРАФІЙ В УЧНІВ 3-4 КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	215
41.	Чернявський Н.В., Шахіна І.Ю. ІННОВАЦІЇ В РОБОЧИХ ПРОЦЕСАХ ВНАСЛІДОК ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ІНСТРУМЕНТІВ	219
42.	Якименко Т.І. ВИКЛАДАННЯ БІОХІМІЇ ГІДРОБІОНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ	226
PHILOLOGY		
43.	Demchuk I., Diak T. VERBALIZATION OF THE CONCEPT OF DEMOCRACY IN MODERN POLITICAL DISCOURSE (BASED ON SPEECHES OF UKRAINIAN AND AMERICAN PRESIDENTS)	229
PHILOSOPHY		
44.	Крилова В.О. ФОРМАЛЬНА І НЕФОРМАЛЬНА ХАРИЗМА ЛІДЕРА СПІЛЬНОТИ	231
45.	Скальська Д.М., Замлинська С.О. ФІЛОСОФІЯ УКРАЇНСЬКОГО ГЕРОЇЗМУ В ПОСТАТЯХ СУЧАСНИХ ЖІНОК-ВОЇНІВ	235
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
46.	Babich S., Glukhov A., Zhiguts Y., Mlavets Y. THREE-DIMENSIONAL LINEARIZED MODEL OF TORSION WAVE PROPAGATION ALONG LAYERS OF COMPOSITE MATERIALS	240

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ДИСГРАФІЙ В УЧНІВ 3-4 КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Хомик Тетяна Василівна

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Вішковська Олександра Євгенівна

здобувач другого (магістерського) рівня освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Грамотне письмо, чітко й образно сформульовані думки – показник рівня культури людини. Безграмотно складені документи, ділові листи, інші папери часто стають на заваді кар'єри людей, ламають їх долю, тоді як грамотне писемне мовлення завжди є запорукою успішного просування в житті.

За Н. Чередніченко від 2 % до 10 % учнів загальноосвітньої школи й 50% учнів спеціальної школи мають порушення письма, що викликає у школярів різке зниження навчальної мотивації у засвоєнні інших предметів, в основі яких лежить навичка письма, труднощі в поведінці, нервові розлади, тощо. Причиною уповільненого опанування навичками писемної продукції, численних стійких дисграфічних помилок нерідко виступає недостатня мовленнєва готовність дітей до шкільного навчання, особливо до різних видів мовленнєвого аналізу та синтезу (Е. Данілавічюте, Є. Соботович, Н. Чередніченко та ін.)

У наукових напрацюваннях Г. Блінової, Н. Голуб, Е. Данілавічюте, Г. Закалики, Т. Кобилякової, В. Коваль, І. Марченко, Т. Пічугіної, Є. Соботович, В. Тарасун, Л. Тенцер, Т. Хомик, Н. Чередніченко, М. Шеремет, А. Srouch, J. Jakubescu, D. King та ін., висвітлено основні питання щодо проявів, симптоматики, механізмів, структури труднощів в процесі опанування писемною продукцією, особливостей впливу дисграфій на рівень опанування навчальним матеріалом в межах освітнього закладу, загальних методологічних підходів, змісту та диференційованих методів виявлення та корекції різних видів та форм дисграфій, тощо [2; 3; 5; 7].

Проте до теперішнього часу ефективність логопедичної роботи з корекції дисграфій недостатньо висока. За спостереженнями Н. Чередніченко, кількість дітей з труднощами в опануванні навичкою письма в початкових класах досягає 30 %. Це свідчить не лише про неймовірно велику поширеність дисграфій серед учнів, але й про складнощі їх подолання. Особливо значна увага до означених труднощів в опануванні навичкою письма молодшими школярами загальноосвітніх навчальних закладів приділяється нині з урахуванням сучасних перепон в організації освітнього процесу в умовах кризових ситуацій (пандемія

Covid-19, війна Росії проти України, вимушена міграція в інші країни, тощо) [5; 7].

Тому питання ефективного виявлення та подолання дисграфій потребує подальших досліджень та науково обґрунтованої методичної реалізації.

Подолання дисграфій в учнів 3-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів є важливою проблемою сучасної освіти, так як грамотність і вміння правильно писати є основою успішного навчання та розвитку особистості. Особливості корекції в учнів початкової ланки освіти висвітлена у працях провідних науковців, педагогів, логопедів та дослідників. Серед яких В. Андросова, Н. Боднар, Л. Вавіна, А. Волосюк, О. Гриненко, Е. Данілавічюте, Л. Коваль, Ю. Коломієць, О. Ніжинська, В. Тарасун, В. Тищенко, Н. Чередніченко, М. Шеремет, Т. Хомик, E. Argye, P. Chung, V. Lupuleac, V. Razmiret та ін. [1; 3-7].

Н. Боднар визначає, що порушення писемного мовлення можуть мати різні причини, включаючи неврологічні, психологічні та навчальні фактори в загальному. Прояви труднощів в опануванні писемною продукцією можуть суттєво вплинути на успішність навчання та соціальну адаптацію особи. Для корекції таких порушень важливо вчасно діагностувати проблеми та застосовувати індивідуально підібрані методики навчання та терапії, що можуть включати як логопедичні заняття, так і спеціалізовані методи навчання [1, 17-18].

В свою чергу, О. Гриненко, М. Покотильська та Т. Філоненко визнаючи особливості труднощів в опануванні навичкою письма характеризує їх у помилках у вірному написанні слів та граматичних конструкцій, орфографічних помилок, помилки у граматичних формах або труднощі у написанні слів [2, 32].

К. Тихонова у своїх дослідженнях підкреслює, що дисграфія є актуальною проблемою сучасності, особливо в контексті зростання вимог до грамотності та письмових навичок у сучасному суспільстві. Це стосується як дітей, так і дорослих [6, 113]. За спостереженнями науковиці, з розвитком інформаційних технологій та збільшенням кількості комунікацій через віртуальний зв'язок (електронна пошта, соціальні мережі, месенджери), вміння правильно та розуміти висловлювання своїх думок в письмовій формі набуває все більшого значення.

Отже, з метою підтвердження визначених припущень було організовано емпіричне дослідження вивчення стану сформованості навички письма в учнів 3-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Зміст дослідження передбачав використання таких видів завдань: списування простого тексту, диктант буквених поєднань, текстовий диктант, дослідження стану сформованості зорово-просторових функцій. Аналіз отриманих результатів дозволив виокремити найпоширеніші труднощі в опануванні навичкою письма молодшими школярами в початковій ланці освіти.

При списуванні тексту найбільш поширеною помилкою стало змішування літер на рівні букв та складів, що було пов'язано з неточністю зорового сприймання. Тому учні молодших класів в процесі списування замінювали букви до подібних за своїми графічними елементами (наприклад: а-о, п-т, м-л та ін.). Окрім того, у значній кількості школярів під час диктанту буквених поєднань

спостерігалось виражене порушення графо-моторних навичок і фонематичного сприймання, що проявлялося у заміна літер, що позначають звуки схожі за акустичними ознаками (звучанням) (наприклад: б-п, д-т, з-с та ін.). Під час виконання завдання щодо написання текстового диктанту було виявлено низку помилок, які припустили діти, що пов'язані з недорозвитком фонематичних процесів та з недостатністю функціонування зорового гнозису.

Загальні результати проведеного емпіричного дослідження щодо вивчення стану сформованості навички письма в учнів 3-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів засвідчують значні труднощі в опануванні писемною продукцією означеної категорії дітей. А саме: низький рівень продемонструвало 40% реципієнтів, середні – 50%. І лише 10% молодших школярів засвідчили наявність достатнього рівня сформованості навичок письма та показали високий рівень.

Отже, можна констатувати, що порушення опанування навички письма – це складна проблема, що стосується різних аспектів когнітивного і мовленнєвого розвитку дитини. Такі труднощі можуть мати різні прояви, від труднощів у граматиці та орфографії до проблем з організацією тексту і виразністю думок. Вони можуть впливати на академічну успішність, самооцінку та соціальну інтеграцію учнів, створюючи додаткові виклики у навчальному процесі. Аналіз причин та проявів різних дисграфій свідчить про необхідність комплексного підходу до їх корекції. Важливим є своєчасне виявлення труднощів, що дозволяє розробити індивідуальні програми підтримки і корекційного навчання.

Таким чином, процес оволодіння навичкою письма у молодших школярів є складним, але надзвичайно важливим етапом їхнього навчання. Вірний підхід до навчання, творчі завдання і підтримка вчителя формують основи для подальшого розвитку комунікативних навичок і успіху в освітньому процесі.

Список літератури:

1. Боднар Н. М. Корекційна робота із запобігання дисграфії в дітей молодшого шкільного віку. *Педагогічний альманах*. 2016, №30. С. 17-24.
2. Гріненко О. В., Покотильська М. М., Філоненко Т. Я. Подолання дислексії та дисграфії в учнів початкових класів: навч. посіб. Городище, 2010. 32 с.
3. Данілавичюте Е. А., Трофименко Л. І., Ільяна В. М., Рібцун Ю. В., Мартинюк З. С., Грибань Г. В. Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: навч.-метод. посіб. Київ : Інститут спеціальної педагогіки і психології НАПН України, 2022. 847 с.
4. Журавльова Л. С. Сучасний стан логопедичної практики корекційної роботи з молодшими школярами з дисграфією. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія* : зб. наук. пр. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 34 .24-32 с.
5. Кальченко К. В., Хомик Т. В., Сучасні підходи щодо профілактики порушень письма у молодших школярів з порушеннями мовлення. *X*

Міжнародна науково-практична конференція «Analysis of modern ways of development of science and scientific discussions», 29 листопада-02 грудня 2022 року, м. Більбао, Іспанія. 2022. С. 396-399

6. Тихонова К. С. Труднощі навчання: дислексія, дисграфія, диспраксія, дисколькуція : навч. посіб. Харків : Ранок, 2020. 152с.

7. Логопедія : підручник / За ред. проф. М. К. Шеремет. Вид. 5-те, доповн. та переробл. Київ, 2019. 856 с.

8. Хомик Т. В. Шляхи подолання фонологічних труднощів у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: *XIV Міжнародна науково-практична конференція «Спеціальна і інклюзивна освіта: проблеми та перспективи», 15-16 квітня 2021 року, Кам'янець-Подільський, Україна. 2021. С. 161-163*